

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Милена Кирова Иванова

Факултет по химия и фармация на СУ „Св. Климент Охридски“

относно дисертационния труд на Иван Василев Капурдов на тема „Модел за интегриране на съдържателни ресурси при формирането на афективни умения в обучението по биология“ за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по биология)

Данните за Иван Василев Капурдов, свързани с подготовката му за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по направление 1.3 Педагогика на обучението по биология, отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на правилника към него и на правилника на СУ „Св. Климент Охридски“:

– получава магистърска степен по специалност „Биология и химия“ в ХФ на СУ „Св. Климент Охридски“ през 2001 г.;

– зачислен е като редовен докторант на 05. 01. 2009 с научен ръководител проф. д-р Наташа Цанова и докторантурата е трансформирана в задочна от 10. 01. 2009 г. Отчислен е с право на защита, считано от 10. 07. 2013 г.;

– положил е успешно и с отличен успех изпитите според индивидуалния му план;

– разработва дисертационен труд (124 с. текст и 23 с. с 5 приложения), отразяващ оригинални резултати от педагогическо изследване, както и автореферат към него (40 с. текст);

– съавтор е на две статии по темата на дисертацията, като едната е публикувана в списания Химия. Природните науки в образованието, което се реферира и индексира в Chemical abstracts и SCOPUS, а втората е публикувана в пълен текст в сборник с доклади от научна конференция, което отговаря на допълнителните препоръки на Биологическия факултет.

Дисертационното изследване е първо по рода си с акцент върху афективните умения при обучението по природни науки, в частност по биология. В същото време това е важен въпрос, като се има предвид дълбоката връзка на тези умения с ключовите

компетентности и недостатъчното внимание към тази таксономична област при разработване на държавните образователни изисквания и учебните програми у нас. Обвързването на развитието на афективни умения с определено съдържание по важния и наболял за обществените отношения проблем с агресията и в частност агресията в училище прави работата още по-навременна.

Очертаните в първата част методологически рамки на изследването предполагат задълбочен анализ в няколко области: особености на развитието на учениците от съответната възрастова група и възможностите за развитие на афективната област в тази възраст; различни аспекти на феномена агресия – биологически, психологически и социален; възможностите за осъществяване на различни видове интегралност в обучението. От друга страна стои също и въпросът за педагогическото моделиране и за подбора на подходящите методи и инструментариум за регистриране на промените в отношението на учениците в резултат на педагогическия експеримент. Докторантът се справя успешно с тези задачи като използва широк набор от литературни източници – общо 150, от които 20 интернет базирани. При това искам да подчертая явните качества на докторанта да подбира, проучва и анализира източници от толкова различни области, да прави изводи и целенасочени обобщения и въз основа на тях да изгражда своите виждания и самостоятелно да структурира задълбочено изследване.

В процеса на това изследване е използвана комплексна методика. Тя е разработена въз основа на очертаната рамка на изследването и въз основа на разработения и подробно описан на макрониво и микрониво модел за формиране на афективни умения на интегрална основа. Представянето на модела в три взаимно свързани и обусловени разреза – нормативен, съдържателен и технологичен, дава възможност в технологичната част да се набележат основните методи и инструменти на изследването. Осъщественият в процеса на работата анкетиране и наблюдения използват средства, които са особено подходящи за целите на експеримента. Чрез тях се осигурява възможност за разкриване на настъпилите промени в уменията и поведението на учениците както по време на самия експеримент т.е. в развитие, така и в началото и в края му – като констатиране на настъпилите вече изменения.

Във връзка с експерименталната част имам две забележки: осъществения първи етап на изследването обхваща общо 244 ученици, но само от столични училища, като не са включени такива от страната; някои от резултатите са представени най-вече с графични

и таблични данни (фиг. 35, 36 и табл. 7), като върху тях може да се направи по-обстояен качествен анализ в подкрепа на втората хипотеза на изследването.

Авторефератът отразява пълно и коректно съдържанието на дисертацията.

Постиженията на докторанта могат да се търсят в две направления. Първото е свързано с успешното самостоятелно планиране на изследване, неговото методологическо и теоретично обосноваване, осъществяване на изследователските процедури и анализ на получените данни. Това свидетелства, че Иван Капурдов е изследовател с интереси към осъществяване на качествени и количествени изследвания в процеса на своята учителска практика. Второто важно постижение се свързва с разработването на теоретичен модел за развитие на афективни умения чрез прилагане на интегрален подход и конкретизацията на този модел за точно определено учебно съдържание, търсено в полето на две различни културно-образователни област. Този модел може успешно да се прилага не само в обучението по биология, а конкретизацията му чертае пътя за успешно използване именно на интегралният подход за формиране на така важните, но и пренебрегвани в училище, афективни умения на учениците.

Дисертацията е лично дело на докторанта. С нея са изпълнени основните образователни цели на докторантурата и са постигнати нови научни резултати. Отговоря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р. България, на правилника към него и на правилника на СУ „Св. Климент Охридски“. Оценявам я положително и убедено предлагам на научното жури на присъди на Иван Василев Капурдов образователната и научна степен „доктор“.

11. 06. 2015 г.

София

Изготвил становището:

(доц. д-р Милена Кирова)